

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КИНА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 18 септември 1997 година.

Број 08-2964/1
18 септември 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КИНА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, склучен на 9 јуни 1997 година во Пекинг.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, кинески и на англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина за поттикнување и заемна заштита на инвестициите

Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина (во натамошниот текст: договорни страни),

Со намера создавање на погодни услови за инвестирање на инвеститори на една договорна страна на територијата на другата договорна страна;

Имајќи предвид дека преку заемното поттикнување, унапредување и заштита на инвестициите ќе се стимулира целовната иницијатива на инвеститорите и ќе се унапреди стопанскиот развој на двете држави;

Со желба да се интензивира стопанската соработка меѓу двете држави врз основа на еднаквост и заедничка корист;

Се согласија за следното:

Член 1 Дефиниции

За целите на овој договор,

1. Изразот "инвестиција" се однесува на секој облик на средства инвестирани од инвеститорите на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со нејзините закони и прописи, особено, но не исклучиво, опфаќа:

- а) подвижен и неподвижен имот и други имотни права како што се залози и закупи;
- б) акции, удели или било која друга форма на учество;
- в) парични побарувања или побарувања по основ на извршени активности со стопанска вредност;
- г) авторски хонорари, индустриска сопственост, know how и good will;
- д) концесии одобрени со закони или договор врз основа на закон, вклучувајќи ги концесиите за истражување, обработка, добивање и експлоатација на природни ресурси.

2. Изразот "инвеститор" значи во однос на секоја договорна страна:

- а) физички лица кои имаат статус на државјани на таа договорна страна во согласност со нејзините закони;
- б) правно лице, вклучувајќи и компании, организации и асоцијации инкорпорирани или основани според законите и прописите на таа договорна страна и кое има седиште на територијата на таа договорна страна.

3. Изразот "приходи" ги означува износите кои се остваруваат од инвестициите, како што се профити, дивиденди, капитална добивка, камата, авторски хонорари или други видови на приходи.

4. Секоја промена на формата во која се инвестирани средствата не влијае врз нивниот карактер како инвестиции.

5. Изразот "територија" ја означува територијата на секоја од договорните страни одредена според нејзините закони и граничните подрачја врз кои секоја од договорните страни има суверени права или јурисдикција во согласност со меѓународното право.

Член 2

Поттикнување, одобрување и заштита на инвестициите

1. Секоја договорна страна на својата територија, во согласност со сопствените закони и прописи, ќе ги поттикнува и

ќе ги одобрува инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.

2. Секоја договорна страна ќе дава помош и ќе обезбеди поволни услови за добивање на визи и работни дозволи на државјаните од другата договорна страна на сопствена територија во врска со активностите врзани за инвестициите.

3. Инвестициите на инвеститори на било која договорна страна ќе добијат праведен и еднаков третман и ќе бидат целосно заштитени на територијата на другата договорна страна. Секоја договорна страна се согласува дека, без предрасуди спрема своите закони и прописи, нема да преземе било какви неоправдани или неправични мерки на својата територија со кои би влијаела врз управувањето, одржувањето, користењето, употребата, отуѓувањето, проширувањето, ликвидацијата на инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна. Секоја договорна страна ќе ја исполнува секоја обврска во која влегла во поглед на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.

Член 3

Третман на инвестициите

1. Ниту една договорна страна на својата територија нема да даде понеповолен третман на инвестициите или приходите на другата договорна страна од оној кој таа го дава на инвестициите или приходите на инвеститорите од било која трета држава.

2. Ниту една договорна страна на својата територија нема да даде понеповолен третман на инвеститорите од другата договорна страна во поглед на нивното управување, употреба, користење, отуѓување, проширување, ликвидација на нивните инвестиции, од оној кој таа го дава на инвеститорите од било која трета држава.

3. Освен одредбите од ставовите 1 и 2 од овој член, секоја од договорните страни треба до степенот до кој тоа е можно да дава ист третман, во согласност со своите закони и прописи, на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна како оној кој таа го дава на своите сопствени инвеститори.

4. Одредбите од ставовите 1-3 нема да бидат протолкувани на начин за да обврзе една договорна страна да даде на инвеститорите од другата договорна страна привилегии дадени на инвестициите на инвеститорите од трета држава врз основа на царинска унија, слободна трговска зона, економска унија, договор за одбегнување на двојно оданочување или за олеснување на пограничната трговија.

Член 4

Експропријација

Инвестициите на инвеститорите на било која од договорните страни не смеат да се подложат на експропријација или национализација или на други мерки кои имаат ефект како и експропријацијата или национализацијата (во натамошниот текст "експропријација") на територијата на другата договорна страна, освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес за внатрешните потреби на таа договорна страна, во согласност со домашните законски процедури и со соодветен надоместок. Таквиот надоместок треба да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред експропријацијата или пред експропријацијата да станала јавна, треба да ја содржи каматата пресметана на годишна ЛИБОР основа од денот на експропријацијата до денот на исплатата, треба да се исплати без доцнење и треба да може ефикасно да се реализира и слободно да се пренесува. Во тој случај, доцнењето започнува да тече од денот на поднесувањето на соодветното барање и не смее да го надмине рокот од шест месеци.

Член 5

Надоместок за загуби

Инвеститорите на едната договорна страна кои трпат загуби во инвестициите на територијата на другата договорна страна поради војна или други вооружени конфликти, вонредна состојба, побуна, востание или граѓански немири на територијата на таа договорна страна, ќе добијат од другата страна третман во однос на реституција, надоместок, компензација или друго решение ако постои, не помалку поволен од оној кој таа договорна страна го дава на инвеститорите од трета земја. Исплатите кои се јавуваат како резултат на тоа треба да можат слободно да се пренесуваат.

Член 6

Пренос

1. Секоја договорна страна, во согласност со своите закони и прописи, ќе го гарантира на инвеститорите на другата договорна страна преносот на нивните инвестиции и приходи на територијата на едната договорна страна, вклучувајќи ги:

- а) капиталот и додатните средства неопходни за одржување и развој на инвестиција;
- б) капиталната добивка, профитите, дивидендите, каматите и другите приходи;
- в) средствата остварени од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестициите;
- г) средствата исплатени поради склучен договор за заем врзан за инвестицијата;

- д) авторски хонорари и провизии;
- ѓ) средства за договорени проекти;
- е) заработувачките на државјаните на другата договорна страна кои вршат работа која е врзана за инвестицијата на територијата на едната договорна страна;
- ж) компензациите од членовите 4 и 5 од овој Договор.

2. Наведениот пренос ќе се изврши по официјалниот девизен курс на договорната страна која одобрила инвестиција, кој важи на денот на вршење на преносот, под услов да се исполнети сите финансиски обврски спрема договорната страна.

Член 7

Пренесување на права

Ако едната договорна страна или нејзина агенција исплати средства на било кој од инвеститорите по основ на гаранција која ја одобрила за инвестиција на тој инвеститор на територијата на другата договорна страна, другата договорна страна ќе го признае таквиот пренос на право или барање на инвеститорот во корист на првата договорна страна или нејзината агенција и ќе ја признае суброгацијата на првата договорна страна или агенција на таквото право или барање. Пренесеното право или барање не смее да е поголемо од првобитното право или барање на инвеститорот.

Член 8

Спорови меѓу договорните страни

1. Секој спор меѓу договорните страни во врска со толкувањето или примената на овој Договор, колку што е тоа можно, ќе се реши со советување преку дипломатски канали.

2. Ако спорот не се реши на овој начин во рок од шест месеци, на барање на едната договорна страна, ќе се достави до ад хос арбитражен суд.

3. Арбитражниот суд ќе биде составен од три арбитра. Во рок од два месеца од приемот на барањето за арбитража на едната договорна страна од другата договорна страна, секоја страна ќе именува по еден арбитер. Двата арбитра, во текот на следните два месеца, заеднички ќе именуваат трет арбитер кој е државјанин на трета земја која има дипломатски односи со двете договорни страни. Третиот арбитер ќе биде именуван од двете договорни страни за претседател на арбитражниот суд.

4. Ако арбитражниот суд не се конституира во тек на четири месеци од денот на приемот на писменото известување за арбитража, едната договорна страна во отсуство на друг договор може да го покани претседателот на Меѓународниот суд на

правдата да именува арбитер или арбитри кои сèуште не се именувани. Ако претседателот на Судот е државјанин на една договорна страна или ако е на друг начин спречен во извршувањето на оваа функција, најстариот член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на ниту една договорна страна ќе биде поканет да го направи неопходното именување (именувања).

5. Арбитражниот суд ќе ја одреди постапката. Судот ќе ја донесе својата одлука во согласност со одредбите на овој Договор и правилата на меѓународното право признаени од двете договорни страни.

6. Судот ќе ја донесе својата одлука со мнозинство на гласови. Оваа одлука ќе биде конечна и обврзувачка за двете договорни страни. Ad hoc арбитражниот суд, на барање на било која договорна страна, ќе ја образложи сопствената одлука.

7. Секоја договорна страна ги сноси трошоците направени од сопствениот арбитер и за нејзиното претставување на арбитражните расправи. Трошоците направени од претседателот на Судот ќе бидат сразмерно платени од двете договорни страни.

Член 9

Сповори меѓу инвеститор и договорна страна

1. Секој спор меѓу инвеститор на едната договорна страна и другата договорна страна во врска со инвестиции на територијата на другата договорна страна ќе се реши спогодбено, колку што е тоа можно, преку преговори меѓу страните во спорот.

2. Ако спорот не може да се реши преку преговори во рок од шест месеци, двете договорни страни имаат можност спорот да го поднесат до надлежниот суд на договорната страна која ја одобрила инвестицијата.

3. Ако спорот кој го вклучува износот на компензацијата за експропријација не може да се реши во рок од шест месеци со преговори од точка 1 на овој член, на барање на едната страна, тој може да се поднесе до Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID) или до ad hoc арбитражен суд. Одредбите на овој став нема да се применуваат ако инвеститорот ја изменил постапката од точка 2 на овој член.

4. Ваков арбитражен суд за секој поединечен случај ќе се конституира на следниот начин: секоја страна на спорот ќе именува по еден арбитер, а двата арбитри ќе именуваат за

претседател државјанин од трета земја која има дипломатски односи со двете договорни страни. Првите два арбитра ќе бидат именувани во рок од два месеци по писменото известување за арбитража од едната страна на спорот до другата, и претседателот ќе биде именуван во рок од четири месеци. Ако во текот на овој период судот не се конституира, секоја страна од спорот може да го повика Генералниот секретар на Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови да ги изврши неопходните именувања. Ако Генералниот секретар е државјанин на една од договорните страни или е на друг начин спречен во извршувањето на оваа функција, следниот најстар член на Меѓународниот центар за решавање на спорови околу инвестиции, кој не е државјанин на било која од договорните страни ќе биде повикан да ги изврши неопходните именувања.

5. Судот ја одредува сопствената постапка. Меѓутоа, судот може за време на одредувањето на постапката да ги применува арбитражните правила на Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови.

6. Судот ќе ја донесе својата одлука со мнозинство на гласови. Таа одлука ќе биде конечна и обврзувачка за двете страни на спорот. Двете договорни страни ќе обезбедат одлуката да се применува во согласност со националното законодавство.

7. Одлуката на судот ќе биде во согласност со националното законодавство на договорната страна на спорот која ја прифатила инвестицијата вклучувајќи ги нејзините правила за решавање на конфликтот, одредбите од овој Договор и општо прифатените правила од меѓународното право прифатени од двете договорни страни.

8. Секоја страна на спорот ќе ги сноси трошоците кои ги направил членот на судот кој таа го именувала и трошоците за правното претставување на расправите. Трошоците за именуваниот претседател и останатите трошоци ќе бидат сразмерно поделени меѓу двете страни на спорот.

Член 10

Други обврски

Ако третманот кој едната договорна страна го дава во согласност со нејзините закони и прописи на инвестициите или на активностите кои се врзани со инвестиции на инвеститори на другата договорна страна е поповолен од третманот обезбеден со овој Договор, ќе се применува поповолниот третман.

Член 11

Примена на Договорот

Овој Договор ќе се применува на инвестиции на инвеститори на една договорна страна кои се извршуваат пред

или по неговото влегување во сила, во согласност со важечките закони и прописи на територијата на другата договорна страна.

Член 12 **Консултации**

1. Претставниците на двете договорни страни повремено ќе одржуваат состаноци со цел да:

- а) ја разгледуваат примената на овој Договор;
- б) разменат правни информации и можности за инвестирање;
- в) решаваат спорови кои настанале поради инвестициите;
- г) составуваат предлози за поттикнување на инвестициите;
- д) проучуваат други прашања во врска со инвестициите.

2. Онаму каде што едната договорна страна бара консултации за било кои прашања од точка 1 на овој член, другата договорна страна ќе даде брз одговор, а консултациите ќе се одржуваат наизменично во Пекинг и Скопје.

Член 13 **Влегување во сила, валидност и прекин**

1. Овој Договор ќе влезе во сила на првиот ден од месецот што следи по денот кога двете договорни страни меѓусебно писмено ќе се известат дека ги извршиле сите внатрешни законски постапки и ќе остане во сила десет години.

2. Овој Договор ќе остане во сила ако една договорна страна не достави писмено известување една година пред истекот на рокот од точка 1 на овој член до другата договорна страна за откажување на овој Договор.

3. По истекот на почетниот десетгодишен период, било која договорна страна може во секое време да го прекине овој Договор со писмено известување, најмалку една година порано, на другата договорна страна.

4. Во однос на инвестициите извршени пред откажувањето на Договорот, одредбите од член 1 до член 12 ќе се применуваат во текот на наредните десет години од денот на прекилот на Договорот.

Како потврда за она што се договорија, целосно ополномоштените претставници на нивните Влади го потпишаа овој Договор.

Составен во дупликат во Пекинг, на 9 јуни 1997 година, на македонски, кинески и англиски јазик, сите текстови се подеднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, ќе се применува англискиот текст.

**ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Златка Поповска
Потпретседател на Владата
на Република Македонија

**ЗА ВЛАДАТА НА НАРОДНА
РЕПУБЛИКА КИНА**

Лиу Шанцај
Заменик министер во Министер-
ството за надворешна трговија
и економска соработка на
НР Кина

**马其顿共和国政府和中华人民共和国政府
关于鼓励和相互保护投资协定**

马其顿共和国政府和中华人民共和国政府(以下称“缔约双方”),

愿为缔约一方的投资者在缔约另一方领土内的投资创造有利条件;

认识到相互鼓励、促进和保护此种投资将有助于提高投资者的商业积极性和增进两国的繁荣,

愿在平等互利的基础上加强两国间的经济合作;

达成协议如下:

第一条 定义

本协定项下,

一、“投资”一词系指缔约一方投资者依照缔约另一方的法律法规在缔约另一方领土内投入的各种财产,特别是包括,但不限于:

- (一) 动产、不动产和其他财产权利,如抵押权和质权;
- (二) 股份、股票和其他任何形式的参股;
- (三) 金钱请求权或具有经济价值的其他行为请求权;
- (四) 著作权、工业产权、专有技术和工艺流程;

(五)法律所赋予的或依法在合同项下取得的特许权,包括勘探、耕作、提炼或开发自然资源的特许权。

二、“投资者”一词系指,在缔约任何一方,

(一)依照该缔约一方法律,具有该缔约一方国籍的自然人;

(二)依照该缔约一方法律法规组成或设立、其住所位于该缔约一方领土内的法人,包括公司、组织和商号。

三、“收益”一词系指由投资所产生的款项,如利润、股息、资本利得、利息、提成费或其他收入。

四、所投财产形式上发生的任何变化不影响其作为投资的性质。

五、“领土”一词系指缔约一方的法律所规定的领土和依据国际法该缔约一方拥有主权或管辖权的毗邻区域。

第二条 投资的促进、接受和保护

一、缔约一方应鼓励缔约另一方投资者在其领土内投资,并依照其法律法规接受此种投资。

二、缔约一方应为在其领土内从事与投资有关活动的缔约另一方的国民获得签证和工作许可提供帮助和便利。

三、缔约任何一方投资者在缔约另一方领土内的投资应始终给予公平和公正的待遇,受到全面的保护和保障。在不影响其法律法规的情况下,缔约各方同意对缔约另一方投资者对其在缔约前一方领土内的投资的管理、维护、使用、享有或处置、扩大、清算不应采取不合理或歧视性措施。缔约一方应遵守其就缔约另一方投资者的投资所承担的各项义务。

第三条 投资待遇

一、缔约任何一方给予缔约另一方投资者在其领土内投资或收益的待遇不应低于其给予任何第三国投资者投资或收益的待遇。

二、缔约任何一方给予在其领土内的缔约另一方投资者在管理、使用、享有或处置、扩大、清算其投资方面的待遇不应低于其给予任何第三国投资者的待遇。

三、作为本条第一款和第二款的补充,缔约任何一方按照其法律法规的规定应尽可能给缔约另一方投资者投资予其给予本国投资者相同的待遇。

四、本条第一款到第三款的规定不应解释为缔约一方有义务将基于关税同盟、自由贸易区、经济同盟、有关避免双重征税或便利边境贸易协定而给予第三国投资者的待遇、优惠或特权同样给予缔约另一方投资者。

第四条 征收

缔约一方投资者在缔约另一方领土内的投资不应被征收、国有化或采取与征收、国有化具有同等效力的措施(以下称“征收”),除非为了与该缔约一方国内需求有关的公共利益,依照其国内法程序,并且给予合理的补偿。该补偿应等于征收发生前一刻或即将发生的征收为公众知晓前一刻被征收投资的市场价值,应包括自征收之日起至支付之日止的以伦敦银行间同业拆借利率为基础计算的利息,其支付不应被不合理的迟延,并应有效实现和自由转移。在这种情况下,迟延自提交有关申请开始计算,并不得超过六个月。

第五条 损失补偿

缔约一方投资者在缔约另一方领土内的投资,因在缔约另一方领土内发生战争或其他武装冲突、全国紧急状态、暴动、叛乱、骚乱而遭受损失,缔约另一方给予其的待遇,如恢复、赔偿、补偿或其他赔偿,不应低于其给予任何第三国投资者的待遇。该支付应能自由转移。

第六条 转移

一、缔约一方应根据其法律法规的规定允许缔约另一方投资者转移在其领土内的投资和收益,包括:

- (一) 资本和为维持和发展投资而追加的资金;
- (二) 资本利得、利润、股息、利息和其他收入;
- (三) 投资的全部或部分出售或清算所得;
- (四) 与投资有关的贷款协议的偿还款项;
- (五) 提成费和费用;
- (六) 有关承包工程的支付;
- (七) 在缔约一方领土内从事与投资有关工作的缔约另一方国民的收入;
- (八) 本协定第四条和第五条规定的补偿。

二、上述转移应按照转移之日接受投资缔约一方的官方汇率进行,前提是向该缔约一方应履行的所有财务义务已履行完毕。

第七条 代位

如果缔约一方或其机构对其投资者在缔约另一方领土内的某项投资提供了担保,并据此向投资者做了支付,缔约另一方应承认该投资者的权利或请求权转让给了缔约一方或其机构,并承认缔约一方或其机构对上述权利或请求权的代位。代位的权利或请求权不得超过该投资者原有的权利或请求权。

第八条 缔约双方的争端

一、缔约双方对本协定的解释或适用所产生的争端应尽可能通过外交途径协商解决。

二、如在六个月内通过协商不能解决争端,根据缔约任何一方的要求,可将争端提交专设仲裁庭。

三、仲裁庭由三名仲裁员组成。缔约双方应在缔约一方收到缔约另一方要求仲裁的书面通知之日起的两个半月内各委派一名仲裁员。该两名仲裁员应在其后的两个月内共同推举一名与缔约双方均有外交关系的第三国的国民为第三名仲裁员。该第三名仲裁员应由缔约双方任命为仲裁庭首席仲裁员。

四、如果在收到要求仲裁的书面通知后四个月内仲裁庭尚未组成, 缔约双方间又无其他约定, 缔约任何一方可以提请国际法院院长任命尚未委派的仲裁员。如果国际法院院长是缔约任何一方的国民, 或由于其他原因不能履行此项职责, 应请国际法院中非为缔约任何一方国民的下一位最资深法官做出所需任命。

五、仲裁庭应自行制定其程序。仲裁庭应依照本协定的规定以及缔约双方均承认的国际法原则做出裁决。

六、仲裁庭的裁决以多数票做出, 裁决是终局的, 对缔约双方具有拘束力。应缔约任何一方的请求, 专设仲裁庭应说明其做出裁决的理由。

七、缔约双方应负担各自委派的仲裁员及其出席仲裁程序的有关费用。首席仲裁员和专设仲裁庭的有关费用由缔约双方平均负担。

第九条 投资者与缔约一方间的争议

一、缔约一方的投资者与缔约另一方之间就在缔约另一方领土内的投资所产生的任何争议应尽量由争议双方友好协商解决。

二、如果争议在六个月内未能协商解决, 争议任何一方有权将争议提交接受投资的缔约一方有管辖权的法院。

三、如涉及征收补偿额的争议在诉诸本条第一款的规定后六个月内仍未能解决, 则可应任何一方的要求, 将争议提交“解决投资争端国际中心”或专设仲裁庭。如有关的投资者诉诸了本条第二款所规定的程序, 本款规定不应适用。

四、该仲裁庭应按下列方式逐案设立: 争议双方应各任命一名仲裁员, 该两名仲裁员推选一名与缔约双方均有外交关系的第三国国民为首席仲裁员。前两名仲裁员应在争议一方以书面形式通知另一方提出仲裁后的两个月内任命, 首席仲裁员应在四个月内推选。如在上述规定的期限内仲裁庭尚未组成, 则争议任何一方可提请“解决投资争端国际中心”秘书长做出必要的委任。如果秘书

长是缔约任何一方国民或由于其他原因不能履行该项职责,则应请“解决投资争端国际中心”非为缔约任何一方国民的下一位最资深官员做出所需委任。

五、仲裁庭应自行制定其程序。但仲裁庭在制定程序时可参照“解决投资争端国际中心”仲裁规则。

六、仲裁庭的裁决应以多数票做出,裁决是终局的,对争议双方具有拘束力。缔约双方承担根据其各自国内法律执行上述裁决的义务。

七、仲裁庭应根据接受投资缔约一方的法律包括其冲突法规则、本协定的规定以及为缔约双方所接受的普遍承认的国际法原则做出裁决。

八、争议双方应负担其委派的仲裁员和其出席仲裁程序的费用,首席仲裁员的费用和仲裁庭其余的费用应由争议双方平均负担。

第十条 其他义务

如果缔约一方根据其法律法规给予缔约另一方投资者的投资或与投资有关的活动待遇比本协定更为优惠,应从优适用。

第十一条 协定适用

本协定适用于在其生效之前或之后缔约一方投资者依照缔约另一方的法律法规在缔约另一方领土内进行的投资。

第十二条 磋商

一、缔约双方代表为下述之目的应不时进行会谈:

- (一)审查本协定的执行情况;
- (二)交换法律情报和投资机会;
- (三)解决因投资引起的争议;
- (四)提出促进投资的建议;
- (五)研究与投资有关的其他事宜。

二、若缔约一方提出就本条第一款规定的任何事宜进行磋商，缔约另一方应及时做出反应。磋商可轮流在北京和斯科普里举行。

第十三条 生效、有效期和终止

一、本协定自缔约双方完成各自国内法律程序并以书面形式相互通知之日起下一个月的第一天开始生效，有效期为十年。

二、如缔约一方未在本条第一款规定的有效期满前一年书面通知缔约另一方终止本协定，则本协定将继续有效。

三、本协定第一个十年有效期满后，缔约任何一方可随时终止本协定，但至少应提前一年书面通知缔约另一方。

四、本协定第一条至第十二条的规定对本协定终止之日前进行的投资应继续有效十年。

双方政府授权其各自代表签署本协定，以昭信守。

本协定于1997年6月9日在北京签订，一式两份，每份都用马其顿文、中文和英文写成，三种文本同等作准。若解释上发生分歧，以英文本为准。

马其顿共和国政府

中华人民共和国政府

代 表

代 表

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA CONCERNING THE ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the People's Republic of China (hereinafter referred to as the Contracting Parties),

Intending to create favorable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognizing that the reciprocal encouragement, promotion and protection of such investments will be conducive to the stimulation of business initiative of the investors and will increase prosperity in both States;

Desiring to intensify the economic cooperation of both States on the basis of equality and mutual benefits;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement,

1. The term “investment” means every kind of asset invested by investors of one Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party in the territory of the latter, and in particular, though not exclusively, includes:

(a) movable, immovable property and other property rights such as mortgages and pledges;

(b) shares, stock and any other kind of participation;

(c) claims to money or to any other performance having an economic value;

(d) copyrights, industrial property, know-how and goodwill;

(e) concessions conferred by law or under contract permitted by law, including concessions to search for or, cultivate, extract or exploit natural resources.

2. The term “investors” means, with regard to either Contracting Party,

(a) any natural persons who have nationality of that Contracting Party in accordance with its laws;

(b) any legal person, including companies, organizations and associations, incorporated or established in accordance with the laws and regulations of that Contracting Party and domiciled in the territory of that Contracting Party;

3. The term “return” means the amounts yielded by investments, such as profits, dividends, capital gains, interests, royalties or other income.

4. Any change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments.

5. The term “territory” means the territory of each Contracting Party as defined in its laws and the adjacent areas over which each Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with international law.

ARTICLE 2

Promotion, Admission and Protection of Investment

1. Each Contracting Party shall promote investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and admit such investments in accordance with its laws and regulations.

2. Each Contracting Party shall grant assistance in and provide facilities for obtaining visa and working permit to nationals of the other Contracting Party to or in the territory of the former in connection with activities associated with such investments.

3. Investments of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Each Contracting Party agrees that, without prejudice to its laws and regulations, it shall not take any unreasonable or discriminatory measures against the management, maintenance, use, enjoyment or disposal, extension, liquidation of investments in its territory of investors of the other Contracting Party. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investment of investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

Treatment of Investment

1. Neither Contracting Party shall, in its territory, subject investments or returns of investors of the other Contracting Party to treatment less favorable than which it accords to investments or returns of investors of any third State.

2. Neither Contracting Party shall, in its territory, subject investors of the other Contracting Party, as regards their management, use, enjoyment or

disposal, extension, liquidation of their investments, to treatment less favorable than that which it accords to investors of any third State.

3. In addition to the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, either Contracting Party shall, to the extent possible, accord treatment in accordance with the stipulations of its laws and regulations to the investments of investors of the other Contracting Party the same as that accorded to its own investors.

4. The provisions of paragraphs 1 to 3 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege of investors of a third State based on customs union, free trade zone, economic union, agreement relating to avoidance of double taxation or for facilitating frontier trade.

ARTICLE 4 Expropriation

Investments of investors of either Contracting Party shall not be expropriated, nationalized or subject to measures having effect equivalent to expropriation or nationalization (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose related to the internal needs of that Contracting Party in accordance with the domestic legal procedure and against reasonable compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before the impending expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, shall include interest calculated on the annual LIBOR basis from the date of expropriation till the date of payment, shall be made without undue delay, and shall be effectively realizable and freely transferable. In such case, the delay starts by the submission of a relevant application and must not exceed six months.

ARTICLE 5 Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investment in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, or riot in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, if any, no less favorable than that which the latter Contracting

Party accords to investors of any third State. Resulting payments shall be freely transferable.

ARTICLE 6

Transfer

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, grant investors of the other Contracting Party the transfer of their investments and returns held in the territory of the one Contracting Party, including:

- (a) capital and additional funds necessary for maintenance and development of an investment;
- (b) capital gains, profits, dividends, interests and other income;
- (c) proceeds from a total or partial sale or liquidation of an investment;
- (d) payment made pursuant to a loan agreement in connection with investments;
- (e) royalties and fees;
- (f) payments in connection with projects on contract;
- (g) earnings of nationals of the other Contracting Party whose work is related to an investment in the territory of the one Contracting Party;
- (h) compensations in Article 4 and 5 of this Agreement.

2. The transfers mentioned above shall be made at the official exchange rate of the Contracting Party accepting the investment on the date of transfer, provided that all financial obligations towards the Contracting Party have been fulfilled.

ARTICLE 7

Subrogation

If a Contracting Party or its Agency makes payment to an investor under a guarantee it has granted to an investment of such investor in the territory of the other Contracting Party, such other Contracting Party shall recognize the transfer of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its Agency and recognize the subrogation of the former Contracting Party or its Agency to such right or claim. The subrogated right or claim shall not be greater than the original right or claim of the said investor.

ARTICLE 8

Disputes between the Contracting Parties

1. Any dispute between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall, as far as possible, be settled by consultation through diplomatic channel.
2. If a dispute cannot thus be settled within six months, it shall, upon the request of either Contracting Party, be submitted to an ad hoc arbitral tribunal.
3. Such tribunal comprises of three arbitrators. Within two months from the date on which either Contracting Party receives the written notice requesting for arbitration from the other Contracting Party, each Contracting Party shall appoint one arbitrator. Those two arbitrators shall, within the next two months, together select a third arbitrator who is national of a third State which has diplomatic relations with both Contracting Parties. The third arbitrator shall be appointed by the two Contracting Parties as Chairman of the arbitral tribunal.
4. If the arbitral tribunal has not been constituted within four months from the date of the receipt of the written notice for arbitration, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to appoint the arbitrator(s) who has or have not yet been appointed. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the next most senior member of the International Court of Justice who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointment(s).
5. The arbitral tribunal shall determine its own procedure. The tribunal shall reach its decision in accordance with the provisions of this Agreement and the principles of international law recognized by both Contracting Parties.
6. The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on both Contracting Parties. The ad hoc arbitral tribunal shall, upon the request of either Contracting Party, explain the reasons of its decision.
7. Each Contracting Party shall bear the cost of its appointed arbitrator and of its representation in the arbitral proceedings. The relevant costs of

the Chairman and the tribunal shall be borne in equal parts by the Contracting Parties.

ARTICLE 9

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment in the territory of the other Contracting Party shall, as far as possible, be settled amicably through negotiations between the parties to the dispute.

2. If the dispute cannot be settled through negotiations within six months, either party to the dispute shall be entitled to submit the dispute to the competent court of the Contracting Party accepting the investment.

3. If a dispute involving the amount of compensation for expropriation cannot be settled within six months after resort to negotiations as specified in paragraph 1 of this Article, it may be submitted at the request of either party to the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) or to an ad hoc arbitral tribunal. The provisions of this paragraph shall not apply if the investor concerned has resorted to the procedure specified in the paragraph 2 of this Article.

4. Such an arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way: each party to the dispute shall appoint an arbitrator, and these two shall select a national of a third State which has diplomatic relations with the two Contracting Parties as Chairman. The first two arbitrators shall be appointed within two months from the date of submission of the written notice for arbitration by either party to the dispute to the other, and the Chairman be selected within four months. If within the period specified above, the tribunal has not been constituted, either party to the dispute may invite the Secretary General of the International Center for Settlement of Investment Disputes to make the necessary appointments. If the Secretary General is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the next most senior member of the International Center for Settlement of Investment Disputes who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall determine its own procedure. However, the tribunal may, in the course of determination of procedure, take as guidance the Arbitration Rules of the International Center for Settlement of Investment Disputes.

6. The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on both parties to the dispute. Both Contracting Parties shall commit themselves to the enforcement of the decision in accordance with their respective domestic law.

7. The decision shall be made in accordance with the law of the Contracting Party to the dispute accepting the investment including its rules on the conflict of laws, the provisions of this Agreement as well as the generally recognized principles of international law accepted by both Contracting Parties.

8. Each party to the dispute shall bear the cost of its appointed member of the tribunal and of its representation in the proceedings. The cost of the appointed Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the parties to the dispute.

ARTICLE 10 Other Obligations

If the treatment to be accorded by one Contracting Party in accordance with its laws and regulations to investments or activities associated with such investments of investors of the other Contracting Party is more favorable than the treatment provided for in this agreement, the more favorable treatment shall be applied.

ARTICLE 11 Application of this Agreement

This Agreement shall apply to investments which are made prior to or after its entry into force by investors of either Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party in the territory of the latter.

ARTICLE 12 Consultation

1. The representatives of the two Contracting Parties shall hold meetings from time to time for the purpose of :

- (a) reviewing the implementation of this Agreement;
- (b) exchanging legal information and investment opportunities;
- (c) resolving dispute arising out of investments;

- (d) forwarding proposals on promotion of investment;
- (e) studying other issues in connection with investments.

2. Where either Contracting Party requests consultation on any matters of paragraph 1 of this Article, the other Contracting Party shall give prompt response and the consultation be held alternately in Beijing and Skopje.

ARTICLE 13

Entry into Force, Duration and Termination

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the month following the date on which both Contracting Parties have notified each other in writing that their respective internal legal procedures have been fulfilled, and shall remain in force for a period of ten years.

2. This Agreement shall continue in force if either Contracting Party fails to give a written notice to the other Contracting Party to terminate this Agreement one year before the expiration specified in paragraph 1 of this Article.

3. After the expiration of the initial ten year period, either Contracting Party may at any time thereafter terminate this Agreement by giving at least one year in advance a written notice to the other Contracting Party.

4. With respect to investment made prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of Article 1 to 12 shall continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

In witness whereof, the duly authorized representatives of their respective Governments have signed this Agreement.

Done in duplicate at Beijing on June 9, 1997 in the Macedonian, Chinese and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of
the Republic of
Macedonia
ZLATKA POPOVSKA

For the Government of
the People's Republic
of China
LIU | SHANCAI

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".